

Gabinet de Premsa

Nota informativa

6 de juny del 2025

‘La rotonda dels transports’ de Plaça Catalunya s’ha restaurat pel centenari del metro de Barcelona

El conjunt de sis plafons situats a les parets de l’intercanviador de metro i FGC sota la plaça Catalunya ha rebut una intervenció impulsada per TMB i pel Servei d’Arqueologia de Barcelona-Institut de Cultura de Barcelona (SAB- ICUB)

Estudiants de l’Escola Massana han participat en aquestes tasques de restauració i manteniment dels plafons que aquesta mateixa escola va crear a finals dels anys seixanta

El mural conegut com **la rotonda dels transports** a l’intercanviador de metro i FGC que hi ha sota la Plaça Catalunya s’ha restaurat en el marc del centenari del metro de Barcelona. Avui, s’han finalitzat els **treballs que permet que aquesta col·lecció de 6 plafons dedicats als mitjans de transport, torni a lluir la seva millor cara**. La intervenció, impulsada per **Transports Metropolitans de Barcelona** i el **Servei d’Arqueologia de Barcelona- Institut de Cultura de Barcelona (ICUB)**, ha passat per tres fases que ha inclòs les primeres feines de **conservació de l’espai, la restauració, neteja i adequació de tot el conjunt mural i un pla de manteniment a futur**. En aquest projecte també ha intervingut l’**Escola Massana (EM)**, de la qual van sorgir els **autors originals d’aquest mural l’any 1969**, i alumnes de l’**Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya (ESCRBCC)**, que s’han encarregat de les tasques directes sobre el mural. Al **voltant del mural** també s’ha treballat en feines de **polit del paviment i les parets**, així com en la **il·luminació i en la neteja del salomó o làmpada central que presideix l’espai**.

La presidenta de TMB, Laia Bonet, ha explicat que la restauració d’aquest espai és una acció més de TMB “per a la **conservació d’elements històrics presents a la xarxa**” i que la mateixa intervenció “**permet dignificar un dels intercanviadors amb més passatge de la ciutat**”. A més, ha recordat que aquesta actuació es realitza “**coincident amb el centenari del metro de Barcelona**” i serveix per continuar impulsant “**l’efemèride i seguir fomentant les col·laboracions amb agents culturals de la ciutat com l’ICUB**”.

Estudi històric previ als treballs

La **rotonda dels transports** consisteix en un conjunt de **sis plafons situats sobre les parets de l’intercanviador entre les estacions de Metro i Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC)**, ubicat sota la plaça de Catalunya i amb accés directe des de la Rambla. Els plafons estan **realitzats amb peces de gres ceràmic esmaltat i sense esmaltar de forma quadrangular**. Els plafons amiden 215 cm d’alçària per una amplada variable que

Gabinet de Premsa

Nota informativa

oscil·la entre 65 cm i 650 cm. La temàtica gira al voltant dels **mitjans de transport i es veuen representats vehicles de diverses tipologies i cronologies**. Cadascun va acompanyat d'un nom i una data que solen indicar l'inventor o el nom del mitjà de transport i l'any en què apareix. La firma sobre l'obra indica que **el mural va ser realitzat per l'Escola Massana (EM): i tot i que no porta data, les primeres recerques mostren que estava col·locat el març del 1969**, moment de la inauguració de l'ampliació de les andanes de l'estació Catalunya de la línia L3.

L'obra **va ser restaurada el 2003**, moment en què l'EM va fabricar i restituir 13 peces – reproduint la decoració– que avui s'identifiquen com a lleugerament més petites i de tonalitats diferents.

Treballs sobre el mural

Una primera inspecció sobre el mural per part dels tècnics del **Servei d'Arqueologia de Barcelona- Institut de Cultura de Barcelona (ICUB)**, va permetre establir que el mural es trobava en un estat de conservació dolent. La principal alteració consistia en la **pèrdua d'un total de 63 peces de ceràmica** i l'imminent risc de pèrdues suplementàries, per caiguda o vandalisme. A partir d'aquí es va realitzar **una documentació exhaustiva mitjançant fotogrametria i un reportatge fotogràfic**. També es va fer una **recerca històrica d'intervencions prèvies sobre el mural** i una definició acurada de l'estat de conservació incloent el mapat i les causes de les alteracions.

Les feines es van iniciar amb la neteja del mural, incloent l'eliminació dels elements aliens que es va acordar retirar. També s'han adherit les peces fragmentades, la reintegració volumètrica i pictòrica de peces i la fixació de les **noves peces realitzades per l'Escola Massana**, a partir d'un seminari-taller per a 12 alumnes. D'altra banda, **l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya (ESCRBCC)** també ha participat amb sis estudiants de les especialitats d'arqueologia i escultura en pràctiques, que han treballat **sota la tutoria del Servei d'Arqueologia de Barcelona** en l'execució de les feines de restauració. A més, amb la finalització dels treballs, també es **desenvoluparà un pla de manteniment consistent en mesures preventives indispensables per assegurar l'estat de conservació del mural a llarg termini**.

Feines en l'entorn

La intervenció sobre el mural *La rotonda dels transports* no es pot desvincular de l'entorn on s'insereix i amb el qual forma un conjunt, reflex de l'estètica i els mitjans tècnics dels anys seixanta.

La il·luminació és un aspecte fonamental, i en aquest àmbit també s'ha intervingut per tal de recuperar l'efecte original tot complint amb les normatives d'enllumenat públic i de seguretat. També s'ha efectuat una neteja de la làmpada tipus canelobre situada a la part central i s'ha

Gabinet de Premsa

Nota informativa

treballat sobre els anells i perfils que l'acompanyen, així com dels elements de llautó. Així mateix també s'han substituït els vidres malmesos i les reixes per vidres amb les mateixes característiques que els originals.

Pel que fa a la instal·lació elèctrica, s'ha reorganitzat el cablejat i les instal·lacions per tal de fer-les el més discretes possibles. Al sostre de la rotonda també se li ha aplicat treballs de pintura i s'han reparat els desperfectes eliminant les causes de degradació.

La intervenció també inclou una memòria amb la descripció de la intervenció realitzada, mapes d'intervenció i reportatge fotogràfic. D'igual manera, s'ha utilitzat una lona per a la tanca de protecció durant la intervenció de conservació-restauració del mural. La lona ha tingut la funció d'amagar les obres en curs i alhora s'ha utilitzat com a suport per a la difusió de la feina realitzada.